

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 7 lutego 2017 r.

Poz. 1174

UCHWAŁA NR XXIII/124/17 RADY GMINY CIECHANÓW

z dnia 27 stycznia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz.446 i 1579) oraz art. 176 pkt. 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz.575, 1198, 1583 i 1860) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego.

Przewodniczący Rady Gminy:
Eugeniusz Olszewski

Załącznik do UCHWAŁY Nr XXIII/124 /17
RADY GMINY CIECHANÓW
z dnia 27 stycznia 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017 – 2019

1. Wprowadzenie

§1.

1. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, 1198, 1583 i 1860) nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o założenia 3 – letniego programu wspierania rodziny, zwanego dalej „programem”.

2. Zapisy ww. ustawy wpisane są w bieżące zadania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciechanowie działającego w szczególności na podstawie:

- a) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, i 1579),
- b) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, 1583 i 2174),
- c) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575, 1198, 1583 i 1860),
- d) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr. z 2015 r. poz. 1390),
- e) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860)

oraz innych ustaw i przepisów towarzyszących działalności instytucjonalnej pomocy społecznej.

3. Rodzina to podstawowa komórka społeczna, naturalne środowisko funkcjonowania i rozwoju dziecka. W sposób świadomy i nieświadomy działa na kształtowanie osobowości dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, kierunki do jego aktywności i postępowania na całe życie. Rodzina – to najbardziej stabilny punkt odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, wówczas instytucje i służby do tego powołane są zobligowane do jej wspierania, a także podjęcia stosownych działań minimalizujących destruktywny wpływ postępowania dorosłych na dziecko.

4. Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie mają często zróżnicowane podłoże, dezorganizują codzienne życie i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Należą do nich: choroba alkoholowa jednego lub obojga rodziców, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, ubóstwo, długotrwałe bezrobocie, niepełnosprawność, a także zagrożenie wykluczeniem społecznym. Rodzina, w której zostały poważnie zachwiane funkcje opiekuńczo – wychowawcze wymaga stałego monitorowania ze strony pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych, policji, kuratorów sądowych oraz ścisłej współpracy instytucjonalnej na różnych szczeblach.

5. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska lokalnego, bliższych i dalszych krewnych, a wreszcie aktywnością własną

rodziny dotkniętej problemem dysfunkcyjnym. Działania na rzecz rodziny powinny być prowadzone przez wykształconą, kompetentną i obiektywną kadrę, podejmowane bez zbędnej zwłoki, odpowiadające bieżącemu zapotrzebowaniu społecznemu. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną połączona jest ściśle z jej własną aktywnością. Stąd założeniem programu jest wsparcie rodziny biologicznej na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz niedopuszczenie do sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

6. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemów rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem, konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany ich zachowania i postępowania oraz takie poprowadzenie pracy socjalnej, by w efekcie zostały stworzone optymalne warunki, zapewniające prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie biologicznej i jego szybki powrót do rodzinnego domu.

7. Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

8. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin na poziomie i w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta w efekcie końcowym powinna doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym.

9. Zawarte w programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami i dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożone niedostosowaniem społecznym.

10. Program uwzględnia rozwiązania w obszarach dotyczących wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w przypadku ciąży powikłanej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, pomocy w zabezpieczeniu szczególnych potrzeb, zapewnienie opieki wytchnieniowej dla opiekunów osób niepełnosprawnych.

II. Cel główny:

§ 2.

1. Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a także zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej tj. odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej.

2. Zgodnie z przyjętym rządowym programem „Za życiem” gminny program wspierania rodziny obejmie systemem wsparcia rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

III. Cele szczegółowe:

§ 3.

1. Zapobieganie powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dziecka.

3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

4. Wzmocnienie i wyzwolenie zasobów tkwiących w rodzinie.

IV. Zadania:

§ 4.

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym rozpoznawanie – analiza sytuacji rodziny i jej otoczenia oraz przyczyn kryzysu podstawowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:
 - a) objęcie dożywianiem wszystkich wymagających tego dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych w formie gorącego posiłku,
 - b) przyznanie pomocy finansowej rodzinom na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych oraz podręczników,
 - c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne,
 - d) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków i pomocy w naturze, kwalifikowanie do POPŻ 2014-2020,
 - e) systematyczna praca socjalna z rodzinami dotkniętymi dysfunkcjami poprzez tworzenie indywidualnych programów naprawczych (kontrakty socjalne) dla rodzin,
 - f) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych.
3. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:
 - a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, przedstawicieli innych zawodów, specjalistów kontaktujących się z rodziną,
 - b) kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem we współpracy ze strukturami powiatowymi m. in z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
 - c) podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań, warsztatów ze specjalistami i terapeutami,
 - d) wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny poprzez udział w zróżnicowanych formach szkolenia,
 - e) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez: profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
 - f) zatrudnienie asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez: zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę, pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i najważniejszych ról w rodzinie, współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodzina.
4. Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin biologicznych, w szczególności:
 - a) bieżąca współpraca z podmiotami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży, zatem praca realizowana poprzez powoływanie roboczych grup interdyscyplinarnych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Urzędzie Gminy Ciechanów, w skład których wchodzi: pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, funkcjonariusze policji, kuratorzy sądowi, przedstawiciele samorządu gminnego, radca prawny i inni specjaliści,
 - b) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny,
 - c) interwencja kryzysowa w rodzinie.
5. Pomoc w formie aktywności rodzin wspierających :
 - a) pomoc w opiece i wychowaniu dziecka,
 - b) pomoc w nauce,
 - c) wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny,
 - d) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,

- e) kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych,
- f) prowadzenie gospodarstwa domowego w tym, oczywistych spraw dla rodziny jak: nauka gotowania , sprzątanania, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego.

6. Poradnictwo specjalistyczne:

- a) praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego tj.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, rodzinnego, terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji rodzinnych.
- b) poradnictwem specjalistycznym jest praca asystenta rodziny, prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, której celem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
- c) pracę asystenta z rodziną należy prowadzić do momentu uzyskania przez rodzinę założonych celów, przede wszystkim przywrócenia właściwych funkcji opiekuńczo – wychowawczych wewnątrz rodziny jak i w najbliższym jej otoczeniu.

7. Profilaktyka:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowych funkcji komórki społecznej, jaką jest rodzina,
- b) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin , wyrównywanie szans oraz rozwój specjalistycznego wsparcia,
- c) prowadzenie świetlic środowiskowych (w tym socjoterapeutycznych) dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia poprzez propagowanie idei wolontariatu i atrakcyjnych form aktywności społecznej.

8. Koordynowanie działań asystenta rodziny na rzecz kobiet w ciąży i rodzin na podstawie ustawy „ Za życiem”:

- a) opracowywanie wspólnie z rodzinami katalogu możliwego do uzyskania wsparcia: psychologicznego, prawnego, rehabilitacyjno-leczniczego, finansowego i rzeczowego,
- b) załatwianie w imieniu rodzin na podstawie pisemnego upoważnienia spraw w różnych instytucjach,
- c) pomoc w zapewnieniu opieki wychnieniowej dla opiekuna osoby niepełnosprawnej.

V. Adresaci programu:

§ 5.

1. Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Wiejskiej Ciechanów, dotknięte zjawiskiem przemocy, problemem uzależnień , zagrożone ubóstwem, wykluczeniem społecznym, długotrwałą chorobą, bezrobociem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Dzieci wymagające ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej , w szczególności dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo.
3. Dysfunkcyjne rodziny, których problemy spowodowane są w głównej mierze niezaradnością życiową, złą sytuacją materialną, alkoholizmem przyczyniające się do powstania znacznych deficytów rozwojowych dzieci , gdyż niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb codziennych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń w szkole, izolacji społecznej, wchodzenie w konflikt z prawem.
4. Rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
5. Rodziny, w których urodzą się dzieci z niepełnosprawnością lub ciężką chorobą.

VI. Realizatorzy Programu:

§ 6.

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z następującymi instytucjami: placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Ciechanowie, Komendą Powiatową Policji, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym i Nieletnich, kuratorami sądowymi, parafiami rzymsko-katolickim, PCK i innymi podmiotami w zależności od potrzeb.

VII. Harmonogram realizacji programu:

§ 7.

Koordinowanie i organizowanie działań w ramach programu, inicjowanie nowych rozwiązań, należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Program ustanowiony na lata 2017 – 2019 będzie realizowany na terenie Gminy. Na bieżąco będzie prowadzona diagnoza społeczna w środowiskach zagrożonych sytuacjami kryzysowymi, w celu dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych. Odrębnymi, szczególnymi działaniami będą objęte rodziny uprawnione do pomocy z programu „Za życiem”. W terminie do 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

VIII. Efekty programu:

§ 8.

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny dziecka,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej naturalnych funkcji.

IX. Ewaluacja programu:

§ 9.

Program ma charakter otwarty, co oznacza, że w ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby do wprowadzenia zmian i korekt w działaniach na rzecz rodzin objętych wsparciem.

Wskaźniki realizacji programu :

- a) liczba i formy udzielonej pomocy,
- b) liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego,
- c) liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,
- d) liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny,
- e) liczba rodzin korzystających ze wsparcia rodzin wspierających,
- f) liczba dzieci korzystających z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- g) liczba dzieci biorących udział w koloniach z programem profilaktycznym,
- h) liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętych pracą socjalną,

X. Finansowanie programu :

§ 10.

- a) środki własne gminy,
- b) dotacja z budżetu państwa,
- c) środki pozabudżetowe.

XI. Podsumowanie:

§ 11.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele, w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia .